

II.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

VEREINS-ANGELEGENHEITEN.

I.

A „Magyarországi Kárpátgyesület“ 1881. évi augusztus 7-én
Tátrafüreden tartott évi rendes közgyűlésének

j e g y z ő k ö n y v e.

Jelen voltak: Csáky Albin gróf, elnök, Döller Antal I. alelnök és pénztárnok, Weber Samu II. alelnök, alúlírt titkár, a választmány nagy része és körülbelül 100 egyleti tag.

I. Csáky Albin gróf, egyesületi elnök, megnyitván a gyűlést, üdvözlí a szép számmal megjelent egyesületi tagokat. Azután gondosan kidolgozott eln ö k i jelentését olvasta fel, melynek főbb pontjai a következők:

„Konstatálja, hogy az egyesület érdek- és munkaköre folytonosan nagyobbodik, az egyesületi tagok száma folytonosan szaporodik, mivel karöltve jár a Kárpátvidék látogatottsága, anyagi jóléte, szellemi fejlődése, forgalmi élénksége stb.

Az egyes fürdőhelyek új épületekkel bővítettek, részint pedig egészen új telepek alapítottak. A két Tátrafüred, Lucsivna, a Csorbai-tó melletti telep, a Husz-telep Poprádon, a Meese-telep Késmárkon szép lendületet és haladást tanúsítanak. Új telepekül fölemlíthetők: Weszther-telepe Nagy-Szalókon, Poprádnak touristaháza a Virágos-völgyben, a Bohus-féle Alsó-Tátrafüred stb.

Az egyesület irodalmilag is tért foglalt: Kolbenheyer „Magas Tátra“-ja által, mely második kiadást ért, továbbá Heksch és Scherner nagy szorgalommal összeállított munkái által, továbbá az egyesületi Évkönyv VIII. folyama, valamint a „Bibliotheca Carpatica“ által.

Továbbá jelenti elnök, hogy a Baradla az 1881-ik évtől kezdve 10 évre 120 frnyi összegért bérbe vétetett, mi által ezen természeti szépségekben dúsgazdag kirándulási hely a pusztítás és pusztulástól meg lön mentve. Hídépítésekre, utakra, tisztításra, kivilágításra az egyesület eddig majdnem 500 forintot költött. A barlangot mult hó 10-én az írók és művészek meglátogatták.

Jelenti továbbá, hogy egyesületünk a Kárpátvidék halászati érdekeit is oltalmába vette, a halászati törvény alkotását kérelmezte és

miután a halászati törvényjavaslat vele közöltetett, erre vonatkozólag a speciális vidéki viszonyok tekintetbe vételén alapuló, itt-ott módosításokat javasoló megjegyzéseit újból felterjesztette. Az érdem főrésze dr. Pelech János urat illeti, kinek a halászat emelése körüli sikeres fáradozásai egyébiránt a földmívelési miniszter úr által dicséző elismerésben részesültek. A Kárpáti-múzeumot illetőleg jelenti, hogy a választmány a múzeum külön épületének létesítése céljából egy albizottságot küldött ki, mely a nagyobb építkezéshez szükséges pénzösszegnek adakozások, előadások, felolvasások stb. rendezése útján való beszerzésén fáradozik, — az építkezésre legalkalmasabb hely kiszemelésével, az építkezési tervek megrendelésével és a beérkezettek megvizsgálásával foglalkozik.

Az építkezéseket illetőleg jelentetik, hogy a Menguszfalvi-völgyben a Majláth-menedékház újból fölépítettett (1200 frtnyi költségen), a Rainer-gunyhó teljesen kiigazított. A Kistarpataki-völgyben a Tüzelőkőig vezető lovagló út jó karba helyeztetett és a Lépesőke (Treppchen) körül nagyobb, több m. magas viadukton vezettetett. Továbbá a Tarajkától (Kämmchen) kiinduló, a Nagyszalóki-csúcs déli lejtőjén felvezető gyalogösvény a gyalogfenyű régióig elkészült, a tarpataki Nagy-vízesés áthidalattott. A havasi rózsza (Rhododendron) meghonosításával tett kísérletek szépen sikerülvén, a honosítás munkája folytattatni fog.

A Keleti-Kárpátok Divald fényképész által kitűnően sikerült képekben, albumba összefoglalva, mutattattak be a közönségnek. Keppel-Knight cs. kir. nyugalmazott alezredes úr egy plasztikus Tátraterképét fog készíteni, mely célra 100 frt utalványoztatott; a Kövi, Dénes és Róth urak által eszközendő rajzi felvételekre szintén 50 frt utalványoztatott.

Egyesületünk a szeptember havában Velenczében tartandó nemzetközi földrajzi congressuson évkönyvek, Tátraterképek, Bibliotheca Carpatica és egyebek kiállítására által tényleges részt vesz, Déchy Mór úr, egyleti választmányi tag, által képviselve.

Egyesületünk a Német- és Osztrák-Alpegyesület által 1882-re Salzburg városában tervezett nemzetközi alpesi congressusra is meghívott. Az egyesületi osztályok között kiváló tevékenységet fejt ki a beszkidalji, mely f. hó 14-én a szobranci fürdőben tartandó évi közgyűlése alkalmával, a hírlapokban országszerte köröztetett program alapján, háziipar készítményeiből és ásványvizeiből kiállítást rendez. A kiállítási költségek fedezése céljából az egyesület e derék osztályt 150 frttal gyámolította.

A lelkesedés és örömrözet, mely Rudolf főherceg és trónörökös ő Fenségeinek Stefánia belga hercegnővel való egybekelésének hírére egész hazánkat felvillanyozta, hatalmas visszhangra talált a Tátra ormain is s egyesületünk hazafiúi kötelességének tartotta ő Fenségeiknek budapesti tartózkodásuk alkalmával felíratilag és küldöttségileg üdvözlő hódolatát bemutatni.

A küldöttség nem jutott ugyan ő Fenségeik színe elé; az üdvözlő felírat azonban, egy Posner Károlynál készült, egyesületi jelvényeinkkel ellátott, a Tátra képével díszített és egészben szép ízléssel kiállított borítékban — az udvarmesteri hivatal útján ő Fenségeik kezeihez juttatott.

Ezen örömmal emlékeül az egyesületi választmány az elagott vagy keresetképtelenné vált vezetők javára egy 200 frtnyi segélyezési alapnak létesítését határozta, mely alap, kamatok és adakozások által, mostanáig 245 frt 85 kr-ra növekedett.

A szerencsétlenül járt Spitzkopf Márton vezető az egyesületi pénztárból ez évben is 20 frtnyi kegydíjban részesítettet.

Végül elnök azon meggyőződésének ad kifejezést, hogy a kezdet nehézségein már rég átvergődött, az életképesség legesalhatatlanabb jeleit

folytonos gyarapodásban feltüntető, a legjobb erők által, a legnagyobb áldozatkészséggel és odaadással szolgált és a nagy közönség által majdnem elkényeztetett egyesületünk fényes virágzásának és dús gyümölcsözésének kora még sokáig fog tartani.

A lelkes „éljen“-zéssel fogadott elnöki jelentést a közgyűlés helyeslő tudomásul veszi, az abban tett indítványokat elfogadja s Döller Antal, I. alelnök és pénztárnok úrnak, az egyesület anyagi és szellemi érdekeinek gyarapításaért, ki a vidéki és fővárosi hírlapok útján is a nagy közönségnek egyesületünk iránti érdeklődését szakadatlanul ébren tartotta; — valamint Schlosser Albert úrnak is, a rozsnói osztály elnökének, az egyesület és a Baradla-barlang ügyében kifejtett rendkívüli tevékenységeért jegyzőkönyvileg köszönetet nyilvánított.

II. A pénztárnok jelenti, hogy csak 1300 tag fizette le a tagsági díjat, valamint hogy a tátrafüredi fürdő régi tulajdonosa részéről a gyógydíj $\frac{1}{8}$ része nem folyt be az egyesületi pénztárba, s az egyesület mégis képes volt körülbelől 5000 frtnyi kiadásait fedezni.

Jelenti továbbá, hogy az egyesület pénzügyi viszonyai teljesen kielégítő s indítványozza, hogy a jövő évi kiadásokra nézve azon eddig elfogadott elv alapján irányadóul, hogy 40% kulturális célokra, 40% ház- és útépitésekre, 20% pedig a kezelési költségek fedezésére fordítsassék.

A közgyűlés e jelentést tudomásul veszi s a tett indítványt elfogadja.

III. Felolvastatott a Weber Samu, Husz Dávid, Wünschendorfer Károly és Cornides Dániel urakból álló számvizsgáló bizottság jelentése, melyből kitűnik, hogy a bizottság a kiküldetés értelmében a pénztárnak az 1880-ik évre vonatkozó számadásait f. évi ápril-hó 19-én Késmárkon pontosan megvizsgálta, összehasonlította a főkönyvet a naplóval, a mellékleteket az utalványozásokkal, a fizető tagok neveit a befizetett összegekkel stb. és az egész számadást összegeiben és tételeiben helyesnek és kifogástalannak találta.

A közgyűlés e jelentést tudomásul veszi, a pénztárt kezelő Döller Antal úrnak az 1880-ik évre nézve a szokásos felmentvényt megadja és ügybuzgalmáért köszönetet szavaz a számvizsgáló bizottságot pedig Payer Hugó és Hoepfner Gusztáv urak által egészítette ki.

IV. Élénk eszmecsere fejlődött ki azon kérdés körül, hogy a tervezett Kárpáti-múzeum Poprádon építtessék-e vagy Felkán?

Miután Scherfel Aurél V. az utóbbi városnak ajánlatát részletesen előadta s Felkát a Kárpáti-múzeum helyéül melegen ajánlotta volna, a közgyűlés Poprád városának ajánlatát is előterjesztetni kívánta, mire dr. Roth Samu, a múzeumi bizottság előadója, Poprád városa ajánlatát úgy adta elő, hogy ezen város körülbelől 3000 frtot ajánl részint készpénzben, részint épületanyagokban; továbbá örök időkre ingyen átengedi a telket, melyet a múzeumi bizottság a Husz Dávid úr birtokát képező és a rozsnói út mellett fekvő szántóföldből, tetszése szerint, egészen két holdnyi területig kivághat és az ezen területhez vezető utakkal együtt azonnal telekkönyvileg átírthat a M. Kárpát-egyesület javára; végre fölemlíti Husz Dávid úrnak, Poprád városa érdekében tett nagylelkű ajánlatát, mely szerint nevezett úr először is előterjeszti a már előbb írásban adott ajánlatot, hogy azon feltétel mellett, ha a múzeum Poprádon építtetik:

1., kész a fentemlített telket — a „M. K.-egyesület“ javára átengedni és telekkönyvileg is átírni;

2., hogy az 1882-ik évtől kezdve az ő, valamint neje haláláig évenként legalább 200 forintot ad múzeumépítési és fentartási célokra;

3., hogy végrendeletileg intézkedni fog az iránt, hogy az ő, valamint neje halála után a „Husz-féle díszkert“-nek, az abban foglalt összes épületeknek és a sörháznak $\frac{1}{10}$ - (egy tized-) részét a „M. K. egyesület“ örökölje, (megjegyezvén, hogy e tized rész soha és semmi szín alatt nem leend elidegeníthető).

Mindezen előterjesztések alapján a közgyűlés egyhangúlag azon határozatot hozta, hogy a választmány határozatát magáévá teszi s hogy ennél fogva a tervezett múzeum Poprádon a város mellett, Husz parkjával szemben, a Poprád jobb partján, Husz Dávid úr telkén építtessék.

V. A múzeumi bizottság s illetőleg a választmány azon indítványát, hogy az építkezéshez szükséges pénzösszeg a tervezett egyéb módokon kívül különösen egy országos sorsjáték (Lotto) útján szereztessék be, melynek életbeléptetésére néhány lelkes, az elnök és más tagok által ajánlott hölgynek egyes közreműködése volna kikérendő, —

a közgyűlés elfogadja, helyesli s közreműködésre a következő t. cz. hölgyeket kéri fel:

Graefl Józsefné szül. báró Györffy Róza, Megyaszó. Özv. gr. Batthyányi Ferenczné, szül. Tréfort Anna, Budapest. Dr. Neuhofer Jánosné, Budapest. Veres-Benyiczky Pálné, Vanyarcz, Nógrádmegye. Szathmáry-Király Pálné, Felső-Zsolca. Adler Antalné, Budapest. Özv. gr. Forgách Kálmánné, Nagy-Szalancz. Gr. Forgách Lászlóné, Mándok. Gr. Csáky Albiné, Mindszent. B. Vay Dénesné, Pozsony. Radvánszky Károlyné, Sztárnya. Gr. Andrássy Aladárné, Budapest. Prihradny Szidónia, Igló. Blásy Ilona, Késmárk. Özv. Valkó Józsefné, Göllniczbánya. Husz Dávidné, Poprád. Berzeviczy Tivadarné, Berzevics. Radvány Istvánné, Miskolc. Hoepfner Gusztávné, Lőcse. Dr. Szontagh Miklósné, Új-Tátrafüred. Schlosser Albertné, Rozsnyó. Dr. Emericzky Gézané, Igló. Korponay Ágostonné, Lőcse. Ordódy Pálné, Budapest.

VI. Az elnök jelenti, hogy Schwartner Róbert úrnak, a „Karpathen-post“ és „Karpathen-Edelweiss“ czímű lapok szerkesztőjének, a múlt évi közgyűléshez írásban beterjesztett s ettől véleményadás végett a választmányhoz utasított ajánlatát, mely szerint ő a „M. K.-egyesület“ érdekében kész az egyesület köztudomásra hozandó közleményeit lefordíttatni, magyar és német nyelven lapjában kinyomatni, azokat az egyesület tagjainak, valamint a vele csereviszonyban álló magyar és német lapoknak megküldeni s ezáltal az egyesület évenkénti posta-, nyomda-, leíratási stb. kiadásait kevesbíteni — ha a választmány, illetőleg a közgyűlés, az ő „Karpathen-Edelweiss“ czímű tisztán turisztikai és balneologiai ügyekkel foglalkozó lapját a „M. K.-egyesület“ hivatalos közlönyéül elfogadja — a választmány nem fogadta el, mert a kérdéses lap német nyelven szerkesztetik és mert vidéki lap, minél fogva az egyesületünk érdekeit nem szolgálhatja úgy, mint valamely fővárosi, sok ezer példányban nyomtatott magyar lap. — Jelenti továbbá az elnök, hogy Cserépy Nándor úr azon indítványát, hogy az egyesületi Évkönyv magyar és német szövege külön nyomattassék, a választmány nem annyira az anyagi, mint inkább a szellemi nyereményeket tartva szem előtt, nem fogadta el s határozta, hogy az eddigi gyakorlatnál maradva, az egyesületi Évkönyv ezután is két nyelven nyomattassék (egy kötetben).

A közgyűlés e jelentéseket helyeslőleg tudomásul vette.

VII. Felolvastatott az alapszabályok módosításának tervjeze.

A közgyűlés az alapszabályok módosításának tervezetét a felolvasott alakban elfogadta s határozta, hogy azok jóváhagyás, illetőleg megerősítés céljából mielőbb a magas kormányhoz felterjesztessenek.

VIII. Az elnök jelenti, hogy a választmány — tekintettel az elnöki irodában folytonosan szaporodó munkára — Döller Antal úr indítványára a nevezett irodában ideiglenesen alkalmazott Kail Endre havi fizetését 25 frtról 30 frtra emelte s e határozatot jóváhagyás céljából a közgyűlés elé terjeszti.

A közgyűlés a választmány ezen határozatát jóváhagyja s határozza, hogy Kail Endre havi fizetése ideiglenesen 25 frtról 30 frtra emeltessék.

IX. Az elnök indítványára a közgyűlés azt határozza, hogy a jelen közgyűlés jegyzőkönyve a legközelebb tartandó választmányi gyűlés által hitelesíttessék.

X. A Német- és Osztrák-Alpegyesület, az Osztrák Tourista-Klub, az Erdélyi Kárpátegyesület, több kisebb Alpegyesület s egyes magánszemélyek részéről érkezett üdvözlő sürgönyök felolvastatván, a közgyűlés által örvendetes tudomásul vétettek.

XI. Végül Siegmeth Károly osztálytitkár a beszkidalji osztály nevében a „M. K.-egyesület“ tagjait a beszkidalji osztály által a szobránczi fürdőben, augusztus hó 14-én rendezendő kiállításra szívélyesen meghíván s a kiállítás programját is szétosztván,

az elnök a gyűlést befejezi.

Kelt Tátrafüreden, 1881. aug. hó 7-én.

(A másolat hitelül :)

Szarányi Sándor,
egyesületi titkár.